

Rettsstat, rettssikkerhet og forholdet til personvern

Dag Wiese Schartum

“Rettsstat”

Offentlige myndigheter (herunder forvaltningen) er bundet av:

Lover og forskrifter

Om hvordan lovene (mv) endres
(prosessuelle bestemmelser)

Ulovfestede rettsregler
(domstolskapt rett)

Om innholdet av lovene
(materielle bestemmelser)

... og på den annen side er borgerne bundet
av myndighetenes rettsregler

Rettslig kontroll med forvaltningen (jf maktfordelingsprinsippet):

Hjemmelskontroll, jf legalitetsprinsippet

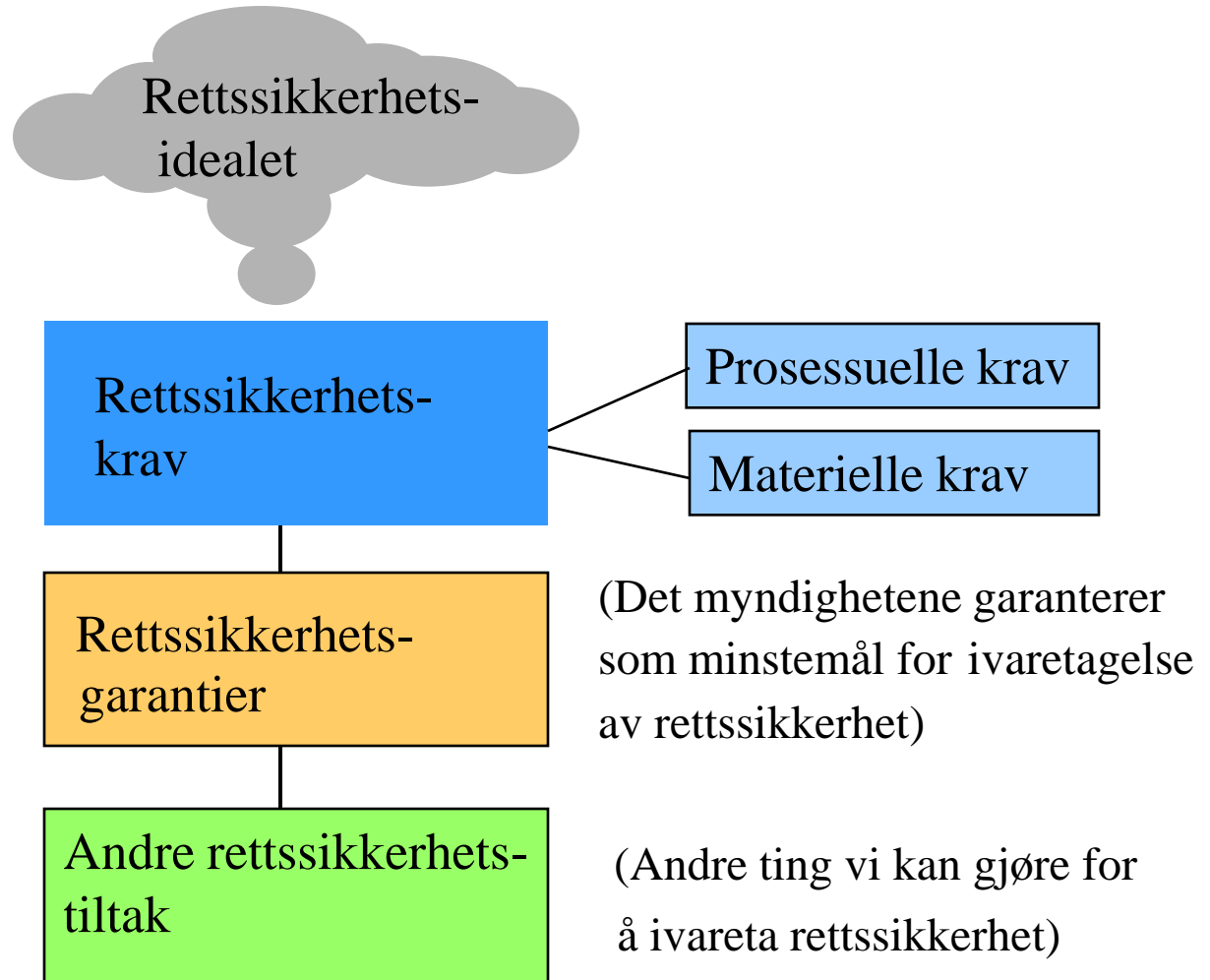
Innholdskontroll, dvs rettsanvendelsen skal være korrekt

Tilblivelseskontroll, dvs saksbehandlingen skal være korrekt

Rettsikkerhet

Gjelder forholdet mellom myndigheter og borgere men ...

kan også ha relevans i forhold enkelte private virksomheter, f.eks. monopoler med stor velferdsmessig betydning



Rettsikkerhet:

Krav:

Riktig rettsanvendelse

Forsvarlig skjønnsutøvelse

Forutberegnelighet

Upartisk og uhildet

Saklig grunnlag

Hensynsfullt og raskt

Unngå umyndiggjøring

Demokratisk kontroll

Garantier:

fv1 §§ 24 og 28flg

fv1 § 17

fv1 § 11

fv1 § 6 flg

fv1 § 17

fv1 §§11a og 13 flg

fv1 §§ 11 og 18

Offentleglova

Andre tiltak:

Juridisk skolering

Juridisk skolering

Publisering på nettet

Åpenhet

Kontradiksjon

Servicetiltak

Rettssikkerhet

- motstående og supplerende hensyn

Rettssikkerhet - rettssikkerhet

Betryggende beslutningsgrunnlag - rask saksbehandling

Betryggende beslutningsgrunnlag - forutberegnelighet

Rettssikkerhet - effektivitet

Forsvarlig skjønnsutøvelse - saksbehandlingskostnader

Riktig rettsanvendelse - automatiserte beslutninger

Rettssikkerhet - personvern

Betryggende beslutningsgrunnlag - personopplysningskvalitet

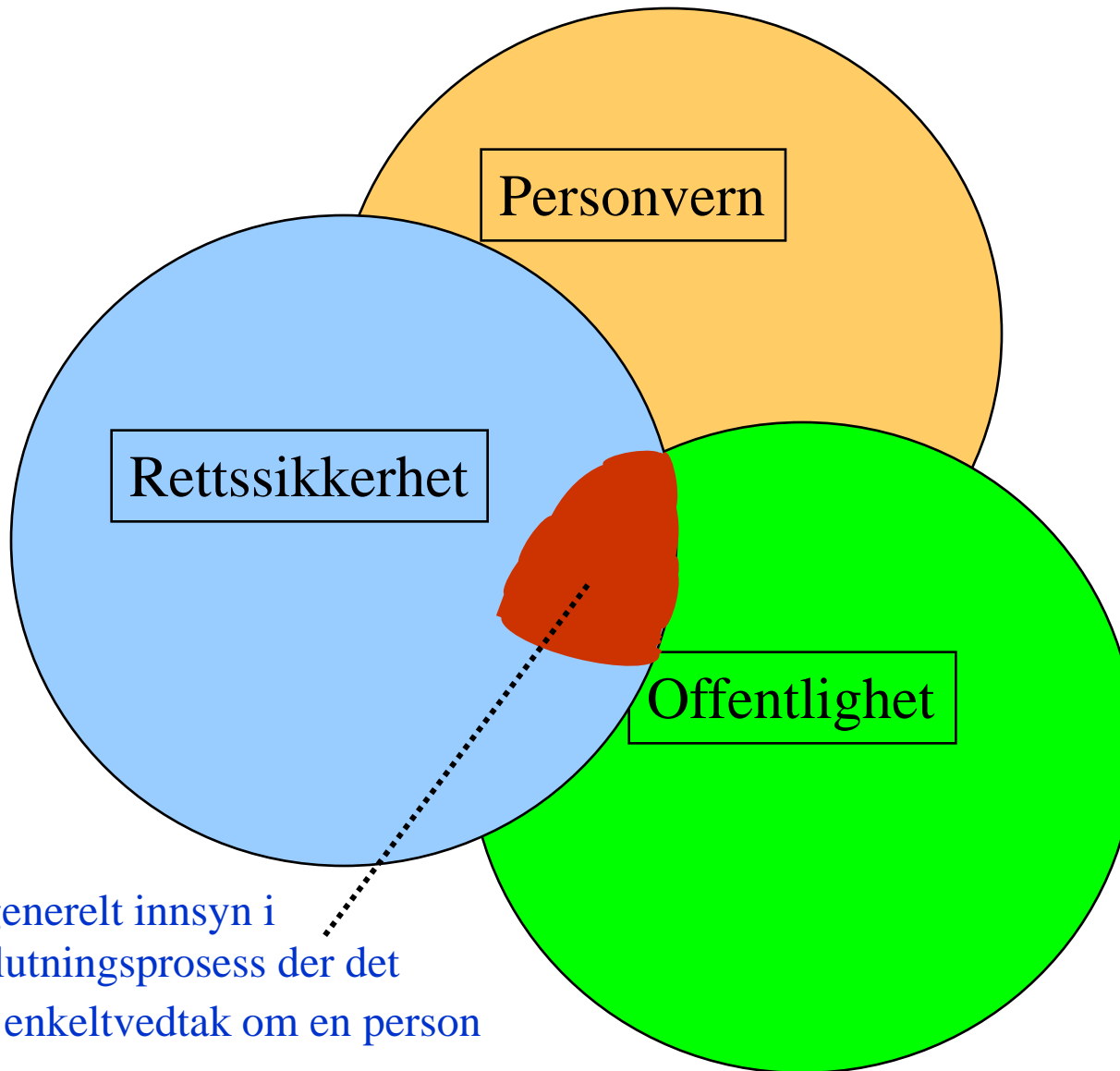
Kontradiksjon - konfidensialitet

Rettssikkerhet - offentlighet

Habilitet - innsynsrett

Hensynsfullt og raskt - innsynsrett

Rettsikkerhet, personvern og offentlighet



F.eks generelt innsyn i
en beslutningsprosess der det
treffes enkeltvedtak om en person

Rettsikkerhet

Offentlig sektor

Myndighetsutøvelse

Vekt på rettsanvendelse

Assosieres lite med IKT

Personvern

Både offentlig og privat

All behandling av personoppl.

Vekt på beslutningsgrunnlag

Assosieres sterkt med IKT

Rettsikkerhetskrav

Upartisk og uhildet

Riktig rettsanvendelse

Hensynfullt og raskt

Saklig grunnlag

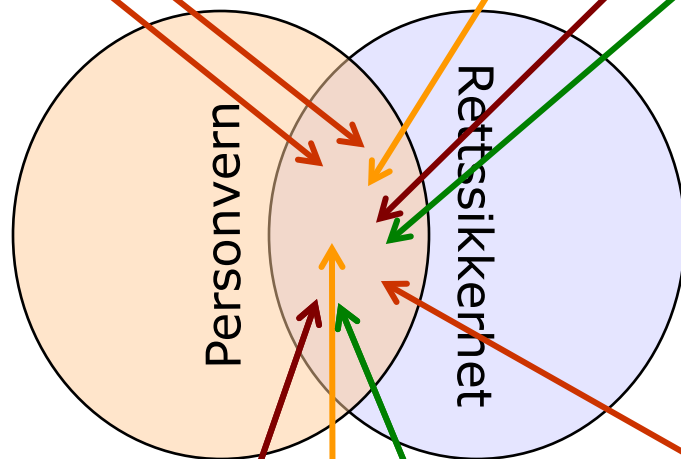
Forsvarlig skjønnsutøvelse

Unngå umyndiggjøring

Betryggende beslutningsgrunnlag

Forutberegnelighet

Demokratisk kontroll



Forholdsmessig kontroll

Innsyn og kunnskap

Opplysnings- og
behandlingskvalitet

Brukervennlig behandling

Selvbestemmelse

Personverninteresser

Personopplysningsvern uansett hvor i forløpet en er



Ivaretagelse av personvern legger til rette for rettsikker myndighetsutøvelse

Under myndighetsutøvelsen er det vanskelig og uhensiktsmessig å skjelne skarpt mellom personvern og rettsikkerhet

Rettsikkerhet legger til rette for ivaretagelse av personvern